

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna

APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Școala sătească

În adunarea «Astrei», la Tg.-Murăș, s'a discutat o chestie care, după această discuție, pare deplin câștigată conștiinței acestei societăți: a școlii sătești.

Raportul asupra dezvoltării de până acum, a ideii și a împlinirii, l-a făcut dl Dr. Ilea, din Sighet; ni s'a arătat în el o auroră din care trebuie dezvoltat un soare.

Fiind vorba de cultură la sat, este evident că forțele ce-o vor duce, prin această școală, vor fi mai ales ale intelectualilor și ale intelectualelor dela sate.

Câtă cultură și în ce formă se va da? este o chestie încă neprecizată final. Vorbind cu dl Dr. Ilea, un zelos protagonist al școlii sătești, i-am spus ceva despre ce eu n'am auzit nimic în toată discuția: Școala aceasta va trebui să-i aibă manualul său, să-i zicem: Cartea școlii sătești. Iar cartea ar trebui să cuprindă toate chestiunile fundamentale și de imediată utilitate pentru țărani noștri. Cine-o va scrie?, un autor, o asociație de autori?, nu se știe; în orice caz, cartea dorită o va scrie sau o va povățui un om în care ideea va fi prins flacăra; pentru că, deși pare o carte numai practică, fără flacăra de entuziasm nu se va scrie nici ea.

S'au susținut, la «Astra», două idei: 1. Școala sătească să se întemeieze la oraș în centre de județ, unde forțele de dascălire se pot găsi mai ușor; 2. școala sătească să se desvolte în centre sătești, în mediul asemănător ori identic cu materiile despre care se va vorbi în ea.

Din capul locului trebuie spus că ar fi absurd ca o școală sătească să nu fie cu puțință și la sat. Adecă: Pentru ce ea ar fi, de exemplu, la Sibiu, și nu la Săliște? Nu, nu,

satul potrivit nu poate fi dat la o parte!

Chestiunea aceasta mai este de așezat și supt un punct de vedere mare: Școala sătească trebuie să consolideze satul, să-l înfigă și mai bine în pământul din care a răsărit; școala sătească trebuie să aibă un scop suprem: de-a contribui ca viața la sat să-i devie săteamului plăcută, cât se poate mai plăcută, să reșie pe sătean la sat, pe pământul care să-i fie tot mai drag.

În toată Europa există după război tendința de-a fugi dela sat la oraș; despre această plagă primejdioasă s'au scris cărți nenumărate; eu pot recomanda (celor se interesează de-astfel de grele meditații) cartea unui erudit austriac a lui Hainisch¹, din care reiese toată vastitatea problemei. O carte admirabilă ca aceasta orientează perfect asupra spiritului în care orice instituție menită țărănimii ar trebui să lucreze.

Spiritul acesta trebuie să planeze și asupra școlii sătești românești.

Firește, problema țărănească este mare, enormă; nici părțica ei, școala despre care vorbim, nu poate fi prea mărunțită. —

Problema este economică și culturală; vecini de-ai noștri, vecini buni și mult mai harnici decât noi, au tratat-o; de exemplu, Cehoslovacia, a căror conducere de stat zace 'n mâinile celor doi filosofi sociali de 'ntăia mână: Masaryk și Beneš. Acolo domnește spiritul

¹ Michael Hainisch, Die Landflucht, ihr Wesen und ihre Bekämpfung im Rahmen einer Agrarreform. Iena. Verlag von Gustav Fischer. 1924, în care sânt lămurite chestiunile: fuga dela țară, colonizarea țărănilor, societățile de producție țărănească, colonizarea muncitorilor agricoli, chestia agrară, combaterea fugii dela țară în limitele unei reforme agrare isbutite. — Hainisch este un agronom mare și important om politic. G. B. D.

părțământelor ei, ca puteri tainice adânc răscolitoare, ce ni-au fructificat, ne împodobeau, ne îmbărbătau viața sufletească, prea umbrită și mult încătușată de o cultură străină de firea și aspirațiile noastre.

Erau odinioară aceste adunări un riguros examen de conștiință, o numărătoare a valorilor spirituale, o statistică a progresului cultural, o răsadniță a entuziasmului tineresc, și izbucniri spontane ale frumuseții din sufletul unui neam oprimat. Astfel aveau o valoare covârșitoare, erau o împintenie fără preget, în drumul neamului nostru spre lumină.

Nu văd, astăzi, în era fericită a libertății și independenței noastre, schimbată natura acestor adunări, ca manifestări ale sufletului românesc, decât doar într'atâta, că au crescut în largime și splendoare, cuprinzând în sfera strălucirii lor tot ce are neamul nostru mai distins, mai de preț, ca valoare intelectuală și morală, începând dela înălțimea Tronului regal și până în adâncimile misterioase al masselor popo-

† Gheorghe Bogdan-Duică

(1866—1934)

Încă unul din marii bătrâni ai Ardealului a fost oprit din drumul pe care-l parcurea tinerete cu noi, învățându-ne și încurajându-ne.

Gheorghe Bogdan-Duică, profesor universitar și academicianul de uimitoare și de enciclopedică erudiție, căreia o rară agerime de spirit îi da scânteierile ce luminau departe, a căzut la locul datoriei, care printr'o coincidență miraculoasă s'a întâmplat să fie, la sfârșitul vieții sale, tocmai în Brașovul părinților săi. După ce-a servit toată viața neamul românesc de pe amvoanele unde se simțea mai multă trebuință și de unde lumina spiritului său putea să lumineze mai departe, mâna lui Dumnezeu l-a readus tainic la locul de unde a plecat, ca de-acolo să-l cheme la sine, cu amintirile copilăriei în suflet.

Va fi o grea dar necesară muncă aceea de-a face inventarul uriașei sale producțiuni spirituale. Aproape că n'a existat, de vre-o 40 de ani încoace, revistă literară sau ziar mai de seamă care să nu se fi bucurat de temeinicile și totdeauna interesante sale studii cari îmbrățișau mai ales istoria literaturii și culturii românești din ultimele două veacuri, dar și probleme

literare, culturale și sociale contemporane. După o colaborare asiduă la «Tribuna» din Sibiu, trece în vechiul regat, înregimentându-se cu desăvârșire, ca și iluștrii lui frați, în falanga cărturarilor de-acolo, rămânând totdeauna un apostol al crezului că cultura românească este una, că ea pleacă dela sud spre nord și că în acest domeniu — ca de altfel în toate celelalte — n'au ce căuta veleitățile de schismă regională.

După război a primit cu entuziasm sarcina de profesor al tinerei Universități românești din capitala Ardealului, la al cărei prestigiu a adus una dintre cele mai de seamă contribuții. Membru activ, în senzul deplin, al «Astrei» și președinte al secțiunii ei literare, participa de-aproape la toată acțiunea ei, animând congresele ei generale cu idei și cu propuneri cari se impuneau spiritului său judicios și atent la viață. În numărul trecut al foii noastre am publicat discursul său ținut la congresul din luna aceasta, care, împreună cu articolul de fond din numărul acesta, predat redacției acum câteva zile, trebuiesc considerate ca un testament moral al regretatului dispărut.

energic, concretizat în ideale care se întrupează, care nu sânt simple discuții sau lucrări încă mărunte. Cei de acolo ne pot fi dascăli și în această privință. —

Dela perspectiva aceasta europeană să ne întoarcem, însă, la chestia mai puțină, dela care am pornit, la chestia școlii sătești. Ea va fi, la 'nceput, tot ce poate fi o creațiune nouă; va crește îndată ce roadele ei îi vor sporii aderenții;

și va duce până unde spirite într'adevăr pricepute și devotate o vor ridică la rangul de-a concura cu ce vecinii noștri au făcut sau fac sau plănuiesc să facă.

La 'nceputul lucrării (deocamdată, cerem, deci, specialiștilor, entuziasmaților manualul școlii sătești cu minimum de cunoștințe care să călăuzească activitatea practică din școala sătească românească.

Gh. Bogdan-Duică

FOIȘOARA

Cuvântul

P. S. Arhieru Dr. VASILE STAN, vicarul Mitropoliei Ardealului, la Adunarea generală a «Astrei», 8 Septembrie 1934

Domnule Președinte,
Onorată Adunare generală!

Adunările generale ale Asociațiunii pentru literatura și cultura noastră, dela înființarea acestei societăți și până astăzi, au rămas prilejuri de sărbătoare națională. Odinioară, nu prea de mult, erau aproape singurele noastre conveniri cu caracter mai general, când sufletul românilor de pe plaiurile Ardealului se putea manifesta în plenitudinea frumuseții sale.

Fiecare, dintre noi cei mai vârstnici, păstrează cu duioșie în cămara amintirilor prețioase, impresiile dela adunările generale ale Asociației, și chiar dela ale des-

rului, unde se lămurește forța vitalității noastre.

Deci «Astra» nu a îmbătrânit, cum se spune uneori, ci întinerește an de an, înnoindu-și puterile și împospătându-le din adâncurile ființei noastre etnice, cum se primenește și natura din puterea lui Dumnezeu.

Misterul acestei tinereți fără bătrânețe, eu unul nu mi l-aș putea tălmăci, decât admirând înțelepciunea și prevederea urzitorilor cari n'au așezat «Astra» numai pe temelie omenească, trecătoare și schimbătoare, ci au pus-o și în paza lui Dumnezeu, veșnica tinereță, unica statornicie în crugul vremurilor.

Și până când Hristos cu sfânta Lui lege rămâne inspiratorul și protectorul activității culturale ce se săvârșește aici, Asociația nici nu poate îmbătrâni, pentru că împreună într'o fericită sinteză realitatea sufletească a neamului nostru: cerul cu sfinții și pământul cu florile. Și până când, alături de personalitățile

reprezentative ale bisericii și culturii naționale de sus, acolo jos, în atingere nemijlocită cu pulsațiile sufletului poporului iubitor de Hristos și de frumos, vor roboți crainicii ei cei mai vioi, preoții și învățătorii, «Astra» va întineri mereu, spre binele tuturor.

Această stare prielnică face, ca biserica neamului să îmbrățișeze cu simpatie programul cultural al Asociațiunii și să colaboreze la înfăptuirea lui. Iar mie mi-a prilejuit deosebita bucurie, de a Vă aduce la această Adunare generală salutările călduroase și binecuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicolae și a celorlalți P. S. ierarhi din Mitropolia Ardealului — în special a P. S. episcop Nicolae al Clujului, în eparhia căruia ne-am adunat astăzi — cu urări de prosperitate și înflorire la prețioasa muncă culturală ce desvoltați, și cu asigurări, că în preocupările noastre această muncă are asigurat totdeauna locul de cinste.

Dumnezeu să binecuvinteze «Astra», pe conducătorii și muncitorii ei!

Gheorghe Bogdan-Duică a fost și un fiu devotat și răvnitor al bisericii noastre. Era convins că servindu-și biserica servește neamul nostru. Mai ales în ultimii ani manifestările lui în favorul bisericii au fost foarte frecvente. A fost unul dintre întemeietorii Frăției Ortodoxe Române și președinte al secției episcopale din Sibiu. Colabora neobosit la Telegraful Român și lua parte activă la toate adunările corporațiilor bisericești și la toate manifestările deosebite ale bisericii. Să amintim emoționantul cuvânt pe care l-a rostit în toamna trecută la mormântul mitropolitului Andrei Șaguna. A vorbit bătrânul cu vocea înclăiată de emoție, până ce l-a năpădit plânsul de n'a mai putut continua. Și plâneau toți, răscoliți până în adâncul sufletului, de cuvintele lui cari erau cea mai sinceră mărturisire de atașament la biserica strămoșească.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii, iar pe noi să ne mângâie de greua lovitură primită!

Note biografice. — G. Bogdan-Duică, născut în Brașov la anul 1866, își face studiile în Brașov, Pesta, Iena și Viena, ear licența în științele istorice o dobândește la universitatea din București.

A muncit, cu o neobosită răvnă, ca istoric și critic, pe profesori și elevi, întâi la Brașov, apoi în capitală și, mai pe urmă în România întregită, la Cluj, ca una din puterile cele mai valoroase ale tinerei universități române.

Are în urma sa și o lungă activitate de publicist, colaborând la vechea *Tribună*, în *Convorbiri Literare* și la *Românische Revue*. A Telegraful Român și la alte ziare. Timp de doi ani a redactat, la Cernăuți, *Gazeta Bucovinei*.

Afară de numeroasele și temeinicile sale lucrări, publicate ca membru al Academiei Române, G. Bogdan-Duică a scris mai de mult: studiul biografic *Petrus Maior* (1893), *Bucovina*, studiu istoric și politic (1895) *Călugărul Visarion Sarai* (1896) *Procesul episcopului I. Inoc. Klein* (1896), *statistica românilor din Transilvania în 1733* (în *Convorbiri Literare*, 1896) ș. a.

Opera lui, istorică și critică, rămâne îndrumătoare în deosebi pentru generația care l-a cunoscut și apreciat.

Organizați Oastea Domnului

Orizonturi spirituale

La mănăstirea dela Sâmbăta de sus

O întrebare se ridică insinuant pe ecranul preocupărilor mele spirituale: de unde venim și unde mergem? O întrebare la care mintea mea, nevolnic și pauperă, nu poate să răspundă decât evasiv. În jurul acestei întrebări oamenii de știință pozitivă au ridicat o impunătoare schelă de răsunătoare ipoteze. În tinerețea mea, închinată descoperirii adevărului, m'au tentat aceste elucubrații cu eflorescență de o clipă. Mai târziu, când am ajuns la convingerea reală că nu atât altceva decât pierderea cercării de a da o explicație vieții, le-am aruncat pe toate peste bord. Aceste firave construcții ale spiritului uman se apropie de noi, pe căi subterane, persuasiv, cu șerpui de incantătoare odaliscă. Incearcă să ne polarizeze atenția cu arabescul lor ispititor. Se întreaptă uneori, în momente de fericită receptivitate sufletească, să ne excite curiozitatea și să le acceptăm. Dar, totdeauna, cu reticențe, sub beneficiu de inventar. Ele nu pot să potolească setea sufletului. Mintea noastră nu se lasă încorsetată de himere și iluzii. Realitatea nu poate fi escamotată. Și iarăși gândurile noastre se avântă impetuos în inima infinitului: de unde venim și unde mergem? Punctul nevralgic al existenței noastre. Problema centrală, armătura vieții noastre sufletești. O întrebare susceptibilă de mii de răspunsuri. Și mii de răspunsuri s'au dat la această

Pungașii țării

Intr'un număr recent *Țara Noastră*, din București, a publicat un articol cu titlul: *4.000.000.000 lei furate 'n 4 ani.*

Articolul trebuie cunoscut de toți cei ce luptă pentru moralizarea țării.

Iată-l:
Nu știam, până acum, că există o așa numită „Direcțiune a statisticii judiciare”. Conducătorul instituției este dl E. C. Decusară. Dsa ni-a dovedit, prin câteva date, oferite recent, cât de mare poate deveni lipsa acestei statistici judiciare în viața publică.

Seria de informații, care ni se dau, în legătură cu mersul administrației țării, e nespuse de prețioasă.

Rezultatul este unul, dar categoric: *întreaga administrație a țării este roasă, tocită, ruinată de germentul imoralității.*

Și iată este practicat nu de hoții puri și simpli, ci de hoții cu acte și cu o situație de încredere în această administrație, de hoții burocrati. În orice altă țară, datele culese de direcțiunea statisticii judiciare (și pe care le vom reda și noi mai la vale) ar produce o generală revoltă a cetățenilor jecmâniți.

La noi, suntem siguri că statistica tâlharilor din administrația țării nu va produce mai multă tulburare, decât aceea a găinilor de rassă.

Așa dar, ne informează conducătorul statisticii judiciare, din cei 420.337 funcționari, dela stat, județe și comune, câți s'au numărat în 1933, *60.000 sunt oameni în caziere judiciare, cu condamnări în faamă, în orice caz incorecți și, deci, incompatibili de a ocupa o funcțiune publică.*

Armata celor 60.000 de slujbași cu musca pe căciulă a furat, în decursul a patru ani, *4 miliarde lei!*

Statistica judiciară aduce cazuri plastice și de o rară savoare:

1. Un funcționar a „luat” din bugetul statului, pentru suflul său, 4 milioane de lei. L-au prins. Credeți, poate că a fost adus în fața justiției? Nicidecum. Omul a fost lăsat la locul lui, ca să administreze mai departe averea țării, cu condiția să plătească, în rate lunare, cece tâlharise. Directorul statisticii judiciare ajunge, după un serios calcul, la concluzia că înghițitorul celor 4.000.000 lei va da înapoi statului această mică sumă într'un interval foarte scurt: 150 (unasutășicincizeci!) ani...

2. Un alt funcționar public (ne spune dl E. C. Decusară) a stat la ocnă trei ani de zile, ca să ajungă, pe urmă, grangur la unul din ministere.

3. Altul, fost funcționar la poliție, și condamnat de opt ori, pentru diverse nelegii și excrocherii, a fost desemnat — acordându-i-se locul de șef de birou la ministerul de justiție!

Statistica judiciară a făcut și calculul infractorilor și proporția, în care sunt reprezentate la diferite servicii publice. Ministerul de finanțe aduce o proporție de 32 la sută funcționari necinstiți. Cel de comu-

nicații 20 la sută. Urmează ministerul de interne cu 18 la sută, ministerul apărării naționale cu 12 la sută, și celelalte instituții publice cu 18 la sută! *Lucrurile acestea sunt dovedite cu statistici.* Nimeni nu le poate pune la îndoiață.

Dar întrebările se ridică: dacă e așa, dacă sunt în administrația statului 60.000 de slujbași murdari, dacă aceștia au jefuit țara de 4 miliarde, dacă e stabilit procentul tâlharilor, pe departamente, — ce mai așteaptă justiția?

Cum se poate tolera mai departe și acoperi o asemenea plagă? De ce nu se dă pe față numele zecilor de mii de funcționari neinstiți, de vreme ce au fost identificați? Și cine are interes să-l lase mai departe la posturile lor?

Știm că nu se va răspunde la nici una din întrebări. Ei bine, atunci propunem să se deschidă porțile pușcărilor ca să ne administreze ocașii cu tichie. Aceștia, cel puțin, nu-și vor zice: funcționari!

Ion Jelea

Suntem de părere că toți cetățenii care fac politică serioasă, trebuie să-și procure politica dlui E. C. Decusară, pentru ca să cunoască profund rana care ne roade ca o coleră administrativă, ca o ciumă; pentru ca din ea să-și întărească curajul de-a combate furtul funcționarilor.

„De ce nu se dă pe față numele zecilor de mii de funcționari necinstiți?” întrebă autorul Ion Jelea.

De ce nu?... întrebăm și noi...
Chiar dl Decusară, nu ni-ar putea da acest album de „buni români”?!?!

G. B. D.

Un mare ctitor al zilei:

Dr. EUGEN NICOARĂ

Abia în numărul trecut al foii noastre aminteam de activitatea remarcabilă pe care o desfășoară, în fruntea FOR-ului din protopopiatul Reghinului, vrednicul președinte al lui, Dr. Eugen Nicoră, care a ridicat și despartământul de-acolo al «Astrei» în fruntea tuturor celorlalte despartăminte.

Acum aflăm despre o mare faptă ctitorească a Dsale, cea mai mare în Ardealul ultimilor ani și aproape incredibilă în epoca noastră de jeroce egoism: *Domnia Sa a donat episcopiei ortodoxe din Cluj spitalul Domniei Sale din Reghin, clădit și utilat de Domnia Sa cu toate cele necesare, — o avere în valoare de mai multe milioane, tot fructul muncii și economiei de-o viață.*

N'au dispărut cu totul oamenii cari se ridică, prin noblețea lor sufletească, prin credința și dragostea de-aproapele, în măslinile și dragostea de-aproapele, în sfera pur-omenescului, ci cu adevărat în regiunile divine.

Nădejde crești în voie, suflete lasă-te inundat de valul de optimism ce crește din adâncuri! Increderea în om, chiar în cel al zilei de azi, e justificată într'o măsură cât de îndrăznească. Harul dumnezeesc lucrează și astăzi asupra omului.

Dumnezeu va răsplădi cu bunurile Sale imponderabile pe marinosul ctitor. —

În toarele său de donație se spun următoarele:

„Eu Dr. Eugen Nicoră, după ce — cu ajutorul Atotputernicului Dumnezeu, am izbutit prin numeroase greutăți și prin enorme sacrificii, să zidesc, prin munca mea și prin cheltuiala mea, un spital în Reghin, realizând astfel o operă de patriotism pentru populațiunea covârșitoare românească din acest ținut de care sânt legat prin origine de sânge, dar o operă și de umanitarism pentru alinarea suferințelor celor loviți de soartă, — imi îndrept șpre sfânta noastră biserică strămoșească, care a fost scut și apărare nu numai părinților și bunicii mei, preoți, dar a fost și sprijiniți bunica mea, ajutorându-mă la terminarea studiilor mele universitare prin acordarea burselor din fundațiunile Gojdu și Tandafil, și, drept prinos de recunoștință memoriei aceluia cari m'au ajutat în marea mea nevoie să fac medicina, am hotărât definitiv și prin aceste litere declar că:

Spitalul ridicat de mine în orașul Reghin, județul Mureș, cuprins în cartea funduară a comunei Reghin cf. Nr. 2877, cu Nr. ord. A-1 cu Nr. topogr. 347, cu 1 iug. 1570 stj. pâr. cu semnarea nouă de jup. 347/2, cu toate clădirile, supraedificatele (edificiul principal, pavilionul de izolare, edificiul administrației dela intrare, grajdurile și celelalte supraedificate de gospodărie), de apeduct și electricitate, il donez Episcopiei ortodoxe a Clujului Vadului-Feleacului, constituind o fundațiune de binefacere, sub denumirea pregetatului meu părinte «Fundațiunea Regretului Grigoriu Nicoră»...

Prin dania sa, distinsul medic Dr. Eugen Nicoră își înscrie numele alături de neuitații întemeietori de fundații culturale: Gojdu, Andronic, Lebu, Dr. Mihai și Dr. Dumitrescu.

Nr. 6191—194.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că erezii după părintele Danil Cococariu din Teliu, decedat la 12 Iunie 1934, în baza §-ului 5 din regulamentul fondului de ajutoare preoțesc, au primit dela Cassa Arhiepiscopale din Sibiu, în numărul fără nici o reținere, ajutorul preoțesc de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului arhiepiscopesc dela 12 Septembrie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc

cător de suavă cântată pe coardele unui stradivarius, te înviează, te face să simți în suflet o revărsare de farmec și de infinită bunățate. O reverie cântată într'o primăvară, când toate dorurile și nostalgiile ți se infirpă în inimă. Dar clipa în care omul și-a descoperit rostul său transcendent, a sesizat semnificația trăirii sale pe acest pământ, rămâne urică în viața lui. Toate zările ți se deschid atunci. Gândurile ți se ridică pe culmile siderale ale absolutului. O seninătate olimpiană își așterne vălul ei răcoritor pe conștiința ta pustiită. O putere năvalnică, o forță telurică te robește învățaturii Mântuitorului: „Eu sânt Calea, Adevărul și Viața”. Marea vieții noastre, involburată și agitată, devine deodată liniștită. O minte rătăcitoare se întoarce pe drumul trasat de biserică. Hotărârile tale cari până acum prezintau o elasticitate deconcertantă, devin inflexibile. Nimic nu ne mai poate abate din căile Domnului. Farandola tatonărilor stericile încetează. Pășim pe calea certitudinii și rectitudinilor morale. Toate concepțiile noastre de viață capitulează în fața concepției coroborate pe evanghelia Domnului nostru Isus Hristos. Bindecuvântate sânt căile Tale Doamne!

Un eveniment din viața mamei noastre a avut profunde repercusiuni asupra sufletului meu și a venit să-mi întărească credința în învățătura pe care a propovădit-o Mântuitorul. Imi stăruie și azi în minte scena din casa părinților mei când una din surorile mele s'a despărțit de noi,

în primăvara vieții sale, și s'a dus să-și năvădească destinul între rigide și muceduri de mănăstire. Nici un regret după lumea pe care o părăsea. Lume atrofiată de ură și de răutate. Lume cu atmosferă fetidă și vulgară. Cu oameni meschini și egoiști. Într'o toamnă cu cer de plumb, în care se scuturau nostalgic și prelung ultimele frunze în bătaia unui vânt nemilos, s'a dus copila cu suflet curat să îmbrace haina de mireasă a lui Hristos. Verdiclele sorții noastre sunt inapelabile.

De-atunci, de căteori am vrut să-mi răcoresc arșița sufletului și să-mi procur o supremă destindere spirituală, de câte ori am vrut să-mi adun gândurile răvășite și să le prefac în rugăciune, m'am dus la o mănăstire. Zilele petrecute în aceste vaduri ale mântuirii noastre, își lasă în suflet neperitoare rotoacele de lumină, stăruitoare dare de luceafăr.

În vara aceasta, obținând învoirea dela Inalt Prea Sfințitul nostru Stăpân Nicolae, arhiepiscop de Alba-Iulia și Sibiu, și mitropolit al Ardealului, de a locui o cameră în pavilionul destinat călugărilor, m'am dus la mănăstirea dela Sâmbăta de sus.

Mănăstirea dela Sâmbăta de sus! Peregrinez cu gândul pe drumul evocărilor. Din negura trecutului se desprinde silueta voevodului nimbă cu aureola martirajului pentru credința străbună: Constantin Brâncoveanu Basarab. Prima grijă pe care a avut-o acest domitor evlavios când a descins pe plaiurile ardeleni, a fost

Probleme, fapte, comentarii

Pildă grăitoare. — Rar e dat ochilor prilejul să vadă asemenea manifestări a credințioșilor, în cadrele bisericicii, cum a fost cea din comuna, *Petrești*, protopopiatul Sebeșului, cu ocazia sfințirii Casei culturale (din 8 l. c.).

Poate înainte de marele război asemenea impunătoare adunări erau mai dese, când în toate împrejurările vieții asupra singurului liman era altarul cu slujitorul lui devotat. După război însă, alvia vieții multora nu arareori s'a răstăcit prin pustiul unui raționalism, dând naștere la o mulțime de secte. Lucrul bisericii a început tainic, dar cu roade. Să nu amintim decât atașamentul de biserică, pe care îl face «*Oastea Domnului*» în rândurile laicilor. Ear, în cazul de față, de pilda ce o dă o nouă sămănătură a bisericii, societatea „Sf. Gheorghe”. Faptul e cu atât mai îmbucurător, cu cât roadele lucrării, în numele Domnului, se văd în tineretul dela sate.

Din mai bine de zece comune, din protopopiatul Sebeș, tineretul grupat în această societate a venit să ia îndemn dela cei din *Petrești*, cari s'au făcut pildă grăitoare tuturor celorlalți. Un sobor de preoți, alături de părintele protopop Dr. V. Oana, a săvârșit sfânta liturghie și sfințirea noului lăcaș de cultură.

Dacă ar fi să cuprind în cuvinte programul serbării, el ar fi o frumoasă îmbinare a celor două elemente componente ale sufletului românesc: ortodoxia și neamul. Căruri bisericesti și profane, compuse din tineri, sub conducerea unor învățători harnici, au dat dovadă că satele noastre sânt pe linia unei tradiții creștine. Arta dela sate, în port și celelalte forme, a păstrat comora specificului național și a rămas străină extravaganțelor forme mondene dela oraș. Dansuri naționale, executate de fiecare comună, au dat serbării evocarea stămoșeștilor noastre jocuri. Eată, o singură formă numai, de-a chema tineretul către adevărurile veșnice și de-a îndruma puterile lui spre un scop nobil.

Fie ca pilda credințioșilor din *Petrești*, a tineretului și a conducătorilor lor, să fie urmată de celelalte sate ro-

mânești, tinzând cu toții la forma superioară a statului creștin cultural! V. C.

„Hristos în Școală”. — Despre manualul catehetului ortodox pentru școala primară, volum alcătuit de catehetul D. Călugăr, foaia *Renașterea dela Cluj* spune următoarele:

Cartea cuprinde 162 lecții model dezvoltate pentru primele 4 clase primare și alcătuite după toate științele pedagogice moderne — în cari toarnă toată dragostea sa de a-L aduce pe Hristos Domnul, de față în Școală, înlesnind plinirea acestui ideal tuturor aceluia, ce vor fi însuși de asemenea răvnă.

Lecțiile sânt deosebite după clase — cu un plan analitic la fine și întocmite conform programei analitice, dar într-o formă și o îngrijire captivantă, deși sunt destinate nu ca lecții pentru elevi, ci pentru catihet, le citești cu o deosebită plăcere și cu interes, atât de minunat a realizat și mai minunata inspirație de a ne pune în mână și nouă cateheților un prețios îndreptar, al instrucției catehetice.

O năntrecută valoare ce o întâlnești dela Sfatul bun al primei lecții până la cea din urmă este evidența verificării experimentale — lecțiile nu sunt plăsmuiri în fața fictivului. În deosebi în lecțiile pentru clasa întâia — elementele principale ale adevărilor și poruncilor evanghelice sânt îmbrăcate în haina unor istorioare cari fac accesibile, pentru micii elevi, lucrurile uneori chiar greu de prins.

Nu pot lăsa fără un cuvânt și partea tehnică ireproșabil executată — totul concurând în a face din manualul catehetului ortodox o minunată carte, ce se recomandă prin ea însaș tuturor preoților și profesorilor de religie.

Un spital creștin. În ziarul „*Apărarea Națională*” din 9 Septemvrie c. se descrie un spital al „*Așezămintelor Brâncovenești*”, din comuna *Cervenia*, din care conducătorul lui, doctorul C. Daniță, a făcut o adevărată biserică a lui Hristos, așa cum a fost intenția întemeietorului.

„*Spitalul din Cervenia este o adevărată biserică a lui Hristos. Conducătorul lui, doctorul C. Daniță, cel mai vrednic om pentru opera marelui domnitor creștin Brâncoveanu, nu este numai un medic al trupului, dar mai mult*

este un medic al sufletului. Iubirea și mila creștinească pe care o întâlnești în acest spital îți înalță sufletul, îți aduce aminte de faptele Mântuitorului, îți smulge din inimă orice răutate care s'a zămislit în timpul când, luptând pentru existență, vii în contact cu lumea care a părăsit calea lui Hristos”.

Ce bine ar fi să avem mulți doctori creștini, adevărați misionari. Bine ar fi ca biserica să pregătească tineri cu teologia și cu spirit misionar, pentru a fi medici grațiuți pentru săracii orașelor.

Să avem măcar câte un medic de acesta în fiecare centru eparhial, plătit de biserică.

Din protopopiatul Zarandului

Duminecă, în 26 August, s'a făcut punerea și sfințirea petrii fundamentale la noul lăcaș de închinare ce se zidește în parohia Ruda, protopopiatul Zarandului.

Din aurul munților noștri, scos în cursul veacurilor, credințioșii din Ruda — au avut puțină parte. Dar a dat bunul Dumnezeu ca societatea mineră din aceste locuri să ajungă pe mâni românești și creștinești, și să fie condusă de bunul român ortodox, dl director general *Ioan Gigurtu*, care înfelegând graiul vremii, a luat măsuri să se înalțe pe aceste plaiuri un frumos lăcaș de închinare.

Dl *Ioan Gigurtu* nu e la prima sa faptă creștinească. Dsa are și alte ctitorii la noi: biserica din Brad, casa culturală și școala primară din *Tărășel*, care, cu ajutorul lui Dumnezeu, se vor da destinației lor încă în toamna anului curent. Toate acestea, cum și bibliotecile înființate pentru muncitorii mireni în parohiile *Tebea*, *Criștor* și *Gura-Barza*, fac dovada generosității și dragostei sale creștinești.

La serviciul religios, săvârșit în 26 August de un sobor de preoți, în frunte cu părintele protopop *I. Andreu*, au participat, pe lângă funcționarii societății, numeroși credințioși din loc și împrejurime.

După terminarea serviciului, părintele protopop, în cuvinte bine simțite mulțumește în numele bisericii, pentru gândul creștinesc de a zidi noul lăcaș întru slava lui Dumnezeu. Se dă apoi cetire „*actului comemorativ*”, care după ce se iscălește de cei prezenți, dimpreună cu planul de zidire executat de ing. arhitect *Sachelarie*, — sub a cărui supraveghere se execută lucrarea, — se așează la temelia bisericii.

La această ocazie, dl *I. Gigurtu*, a rostit următoarele cuvinte:

Prea Cucernice Părinte Protoiereu, Cuvioși părinți, Iubiți enoriași, — Mulțumesc părintelui protoiereu, pentru frumoasele cuvinte adresate mie și colaboratorilor mei. Vom căuta ca totdeauna să corespundem așteptărilor și bunelor cuvinte spuse.

După cuvintele, pline de înțelepciune, ale Prea Cucernicului părinte, îmi rămâne puțin de spus. Aș vrea să fac o destăinuire sufletească: *Secretul reușitei întreprinderii la care lucrăm cu toții, este credința în Dumnezeu. Toți ni-am făcut datoria, nu am amăgit pe nimeni, am dat fiecăruia după datorința lui, — trebuia dar să reușim. «Ajută-te, și Dumnezeu te va ajuta», spune o vorbă veche, și Dumnezeu ne-a ajutat. Era prin urmare o datorie, după o datină din trecut a vechilor voievozi și marilor boeri, ca atunci când au reușit în războaie sau în treburi mai mari, să aducă prinos lui Dumnezeu înființând ctitorie de biserică sau mănăstire.*

Așa ne-am gândit și noi, și mulțumim lui Dumnezeu că ni-a dat sănătate și putere să punem azi această peatră de temelie. Acest prinos, adus lui Dumnezeu, se resfrânge asupra voastră, enoriașii acestei biserici, voi cari ați lucrat alături de noi, de am scos din fundul pământului bogăția ascunsă. Toți muncim. Omul care nu muncește, nu are drept la viață. Viața nu e numai plăcere, e o luptă, și fericit nu poate fi decât acela, care muncește pentru mai bine. Ceice nu vor să muncească, ceice vor să trăiască din munca altora, sânt ființe rele care caută să strice sufletele celor muncitori, să le toarne invidie și răutate în inimă. Pe pământ nu există dreptate întreagă și nici egalitate întreagă; unde vă uitați împrejurul vostru, găsiți luptă și inegalitate: tot ce este viu, luptă în viață și pentru viață. Egali nu sântem decât înaintea lui Dumnezeu. Fiecare acolo unde l-a hărăzit soarta, trebuie să-și facă datoria întreagă, să ajute pe cel slab și să iubească pe aproapele lui, cum a spus Domnul *Isus Hristos*. Noi să mulțumim lui Dumnezeu, că ni-a dat o soartă mai bună. Dar să nu uităm, că nu poate fi mulțumire pe pământ fără credință în Dumnezeu; de aceea, primul nostru gând a mers la Casa Domnului. Pentru preamărirea Lui, facem această biserică, și pentru ca voi cu toții intrând în ea să găsiți alinarea și bucuria sufletului de care avem cu toții nevoie. Ea să rămâne chează de dragoste pentru credința strămoșească, să rămâne pildă urmașilor voștri, ca atât timp cât suflare va fi pe aceste meleaguri, ea să fie românească, cu dragoste de neam și credință neclintită. Așa să ne ajute Dumnezeu!

Terminând, țin să amintesc și deosebita răvnă, desfășurată întru realizarea ridicării sfântului lăcaș, din partea dlui di-

aceea de a ridica un lăcaș de închinare lui Dumnezeu. Și a zidit această mănăstire în pitoreasca vale a *Sâmbetei*, cu susur misterios, la poalele munților gigantici ai *Făgărășului*. Voievodala ctitorie a domnului muntean era pe vremuri o vatră duhovnicească care lumina întreaga zare sufletească a credințioșilor de prin părțile acelea. Odinioară răsunau cântări de slavă în această mănăstire. Și dangățul clopotelor sale trezea ecouri dulci departe în vale. Da, odinioară era viață în această mănăstire. Astăzi mănăstirea este pustie. În secolul al XVIII-lea dușmanii credinței noastre au distrus acest tezaur al spiritualității noastre. Iar vremea, cu dinte ei nemilos a desăvârșit opera lor. Am căutat înzadar măcar o piatră funerară care să-mi vorbească de viața austeră și evlavioasă pe care au dus-o monahii cari au populat această mănăstire. Nu se poate preciza nici locul pe care se găseau chiliile lor. Din această măreață comoară a trecutului nostru n'a mai rămas decât niște ziduri triste, niște ruine jalnice. Dar aceste ruine au rămas ca o eternă mustrare pentru cei cari au dărâmat această sfântă mănăstire și ca un loc de pelerinaj pentru credințioși. Dacă au plecat pe drumul uitărilor: atâtea frumoase datini, datina de a face pelerinaje la această mănăstire n'a fost părăsită nici azi. Lângă această mănăstire se găsește un izvor, numit „izvorul tămăduirii”. La acest izvor cu apă miraculoasă se face în fiecare an mare slujbă,

în Vinerea din prima Duminecă de după sfintele sărbători ale *Inverii Domnului*.

Mănăstirea dela *Sâmbăta de sus!*

N'am căutat la această mănăstire un simplu divertisment. Nu eram dornic nici de escapade romantice. În valea în care este așezată mănăstirea domnește o liniște suverană. Este o împărăție a tăcerii această vale. Numai murmure de izvoare cristaline și freamăt înviorător de codru! Este o adevărată sihăstrie. O singurătată care cântă n'atrune poemul veșniciei. Când extenuat de tevatura vieții te-ai hotărât să te retragi pentru odihnă la această mănăstire, să-ți iai rămas bun dela toate distracțiile zgomotoase. Aici n'ai să-ți găsești decât o singură distracțiune: întuirea lui Dumnezeu în mijlocul unei naturi cum rar întâlnește omul în viață, și adâncirea rostului nostru pe pământ. Dar acestea nu sânt distracții. Când ai parcurs o întregă filieră de mizerii, când ai obosit în drumul vieții tale străjuit în șir de spini, retrage-te pentru câțva timp la această mănăstire. Și ai să citești în ruinele acestei mănăstiri și în destinul călugărilor cari s'au risipit în lume, destinul tău, și al tuturor.

Mănăstirea dela *Sâmbăta de sus!*

O, noi nu vom putea înțelege jertfelnicia voievodului care a zidit această mănăstire! Sântem legați de pământ atât de iremediabil încât ar trebui o goarnă heraldică ca să ne trezească din hibernarea sufletească în care sântem cufundați. Ne-am prăvălit vertiginos de pe culmile spiritualității în genuna păcatelor. Lutul din noi se

prevală agresiv de drepturile sale și pretinde supremație asupra sufletului. Toate faptele noastre sânt determinate de interese meschine și vorbesc elocvent despre decrepitudinea unei lumi care vede toate lucrurile prin prisma unui abject materialism. Indolența și indiferențismul nostru față de locașurile de închinare ar fi lăsat să se năruie, ca atâtea alte monumente istorice, și această mănăstire.

Totuși trebuia să i se aducă un ultim omagiu Domnitorului care s'a jertfit pentru credința strămoșească. Mănăstirea lui trebuia să se rezidească, ca o pasăre phoenix, din ruinele sale. Gândul fericit de a restaura această mănăstire revine înaltului nostru ierarh, mitropolitul *Nicolae*. Lucrările de restaurare au început de mult. Acum sânt aproape terminate. Incă puțin timp și se va putea spune: *rediviva est!* Este una din operile pentru care înalt Prea Sfințitul nostru Părinte nu-și precupețește ostenteliile. Istoria îi va înscrie numele de un al doilea ctitor al acestei mănăstiri. Pentru că ceace s'a înfăptuit aici, este o adevărată minune. Când se va reaprinde candela credinței străbune în această mănăstire, va fi aceeași vatră duhovnicească care a fost în trecut.

Pentru a fi redată cultului, mai lipsește un singur lucru: slujitorii ei. Monahii cari să-și facă din altarul acestei mănăstiri platformă de ascensiune spirituală și turn de veghe spre cele veșnice. Călugării cari să ridice cântările de slavă de odinioară, să trimită sunetul clopotelor departe în vale și să bată toaca de vecernie.

Cari vor fi fericii muritori cari vor avea această sacră misiune? Calea renunțării este grea și pușini sânt acei cari o urmează. Idealiștii — în accepția superioară a cuvântului — sânt astăzi flori de seră. Vorbesc de idealități înăscuți, idealități de rasă, nu de idealități improvizate, cari în realitate sânt niște incorigibili ariviști. Afirmația aceasta vizează pe acei călugări cari au îmbrăcat haina monastică tentați de marochinul scaunului episcopesc. Aceștia sânt leprele vietii noastre duhovnicești. Conștiința noastră îi recuză. Sufletul nostru îi refuză.

Mănăstirea *Brâncoveanu* va trebui să-și aibă călugării ei. Dar nu orice fel de călugări. Este ușor să populezi o mănăstire cu o gloată de călugări agramați. Dar aceștia nu mai pot răspunde exigențelor timpului pe care-l trăim. Vremea lor patriarhală a trecut. Astăzi este vremea călugărilor intelectuali, cu o pregătire teologică superioară. Astăzi, pe lângă credință, mai trebuie și știință. Câmpul misionarismului este vast. Dușmanii credinței noastre sânt mulți. Călugării de azi trebuie să fie adevărați făclieri cari să tragă brazde adânci în întunerecul vieții noastre duhovnicești.

Pe acești călugări îi așteaptă mănăstirea dela *Sâmbăta de sus*.

V. Sămărtinean

Organizația
Reuniuni de femei

rector tehnic al societății noastre miniere, *Adolf Sieber*, care și-a început cariera de inginer aici în mijlocul nostru.

Recunoscători dlui I. Gigurtu, pentru numeroasele sale fapte creștinești, îi dorim mulți ani de rodnică activitate în bisericele noastre și al neamului.

Coresp.

Indignarea mielușelor

Strigăte și vaiete din spre Târnave. Glumeții serenissimi din câmpia liniștită a Blajului au trântit telefonul înutililor giumbușlucuri și au ieșit la rampă cu obrazul crispat de revoltă. Imprecațiunile cele mai tari le curg din gură, măturând din calea lor orice filtru de selectare, socotit apanagiu indispensabil de distincție.

Ortodoxia, ah, ortodoxia aceasta îi roade la suflet! I-ar mai ierta situația de favoare în care o leagăna statul român față de celelalte culte (vezi bugetele cultelor dela război încoace). I-ar mai trece cu vederea păcatul că învrăjbește neamul românesc și nu vrea să trăiască în armonie cu greco-catolicismul blând și iubitor de pace (vezi spiritul de armonie al ierarhiei și preoțiilor unite care nu vrea să aziste nici măcar la sfânta slujbă dela serbările naționale, numai fiindcă e săvârșită de ortodocși. De cât spirit de armonie dau dovadă când săvârșesc slujbele religioase cu preoții unguri, romano-catolici!).

Dar nu pot răbda crima grozavă a unor funcționari ai statului cari nu opresc pe credincioșii uniți să revină la biserica ortodoxă. Și fiindcă de această grozavă infrațiune s'a făcut vinovat un inginer dela „Direcțiunea salinei Ocna-Șugag”, Maramurăș, teribilii telefoniști din Blaj ridică pumnul nu numai împotriva inginerului în chestiune „care trebuie să părăsească imediat slujba”, ci și împotriva statului român, fluturându-i autoritar pe dinaintea ochilor nu știu ce „urmări prea grele”.

Pe semne funcționarii statului român trebuie să se poarte cu toții ca prefectul Maramurășului de mai acum doi ani care arunca sf. euharistie din capela ortodoxă în șanțuri, sau ca acel strălucit diplomat la Roma care a legalizat ilegalul „Status romano-catolic”.

În realitate „Direcțiunea salinei Ocna-Șugag” n'a făcut altceva decât să întrebă printr-o adresă primăria comunală când poată să fixeze ora pentru împlinirea formelor de trecere la ortodoxie a unor angajați la saline, ca să știe când și pe cât timp să le dea concediu. Nici „Unirea” nu poate arăta mai mult.

Si chiar dacă ar face statul român mai mult, nu greco-catolicismul ar avea autoritatea morală să se plângă. Doar știe prea bine că el nu e altceva decât o creatură a silei și a fraudei. De unde sensibilitatea aceasta excesivă la beneficiarii canonadelor lui Bucov, și ai misionarismului regimentelor de dragoni. Să ne uităm pe hartă. Greco-catolicismul nu s'a ivit decât în două state: în Polonia și în imperiul austro-ungar. În amândouă el a fost aplicat minorităților ca un mijloc de a le rupe de trunchiul etnic dela granițele acelor state, de-a le asimila. Greco-catolicismul este o creatură politică a două state imperialiste, este ultimul strigoi dintr'un trecut mort. Ar fi timpul suprem să dispară ca toate artificiile pe cari s'au întemeiat acele state. Ori în catolicismul integral — cum propoveduește hiperzelul comic al unui Nicolăeș, — ori îndărăt la matca proprie. Suspendat așa cu un picior într-o alvie și cu unul în alta, și cu stigmalul original al silei și al fraudei pe frunte, nu mai merge.

Lăsați indignarea feciorelnică, stimați telefoniști. Nu vă prinde. Originea voastră nu e în predica evanghelică, așa cum e a tuturor confesiunilor. Nu cunoaștem nici o predică celebră de convertire la greco-catolicism și nici un martir greco-catolic. Originea voastră nu e în sângele și în suferința voastră, ci în sângele și suferința strămoșilor noștri. În tunurile lui Bucov, în bicul dragonilor, în temnița și exilul atâtor martiri ai noștri. Pe mormanul acesta s'a ridicat, rânjind, greco-catolicismul. Lăsați ifoasele de imaculație. Nu vă prind. Gândiți-vă mai bine la o statue și la o canonizare a apostolilor voștri.

INFORMAȚIUNI

† **Gheorghe Bogdan-Duică.** Când era aproape de apariție numărul de față al foii noastre am primit dureroasa veste că a încetat din viață, subit, meritosul și învățatul profesor Gh. Bogdan-Duică. Numai cu o zi-două mai înainte fusese în Sibiu, sănătos și vioi, cum ne obișnuisem să-l vedem întotdeauna. Trecând pe la redacția noastră ne-a lăsat articolul *Școala satească*, fără să fi putut bănui că va fi ultima contribuțiune a sa la foaia pe care o iubea atâta. Dela Sibiu a plecat la Brașov ca să conducă, ca președinte, comisia de bacalaureat. Aici l-a surprins sfârșitul atât de neașteptat, care pune capăt unei vieți laborioase, închinată științei și culturii românești.

Osămintele regretatului dispărut, vor fi transportate la Sibiu, unde vor fi așezate în edificiul Asociațiunii, pe urmă în biserica catedrală, unde va avea loc prohodul Duminecă în 23 c.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii.

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului a fost, în zilele de 17—20 Septemvrie, la București, în chestiuni privitoare la viața noastră bisericească; iar în seara de 20 Septemvrie s'a întors la reședința Sa.

„Săptămâna fructelor”. Grație inițiativei și energiei dlui subsecretar de stat, *I. Manolescu-Strunga*, cu ocazia serbării „Săptămâna fructelor” s'au organizat în toată țara expoziții județene de struguri și fructe, conferințe de specialitate și o vie propagandă prin presă în favoarea consumării de fructe, — așa cum se obișnuiesc în alte țări.

Săptămâna consacrată fructelor românești a durat din ziua Înălțării Sfintei Cruci, 14 Septemvrie, până în 21 Septemvrie.

Solemnitatea deschiderii expoziției din Sibiu s'a început prin slujbă religioasă, săvârșită de preoțimea noastră ortodoxă; a urmat apoi cuvintele de deschidere, roșite de dnii G. Lațea, consilier agricol, și N. Munteanu președintele camerei de agricultură. La deschidere a participat și înalt Prea Sf. Sa Mitropolitul nostru Nicolae. — Au fost mult admirate fructele alese și de soi, aduse din comunele din împrejurimea Sibiului. Organizatorii expoziției sibiene de fructe, izbutind să facă un lucru de mare și obșteș folos, merită să fie călduros felicitați.

† **Pr. Procopiu Costea**, protopop-onorar, paroh ortodox român în Ighiel, județul Alba, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în 15 Sept. 1934, în al 91-lea an al vieții, în al 61-lea an al fericii sale căsătorii, după 68 ani de apostolat, dintre cari 9 ani ca învățător, și 59 ani ca paroh. S'a înmormântat în 18 Sept. în cimitirul parohial. Luptă bună a luptat, cursul l-a plinit; Domnul să-l odihnească cu dreptii!

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 23 Septemvrie 1934, va predica dl. *N. Colan*, rectorul Academiei teologice „Andreiane”.

Doina din Turnu-Severin la Sibiu. Societatea muzicală *Doina* din Turnu-Severin va vizita Sibiu și comuna Rășinari, sub conducerea întemeietorului și președintelui ei, neobositul luptător pentru unitatea națională, profesorul *I. Sf. Paulian* și a tinărului dirigent al corului, profesorul *Petru Severin*, originar din Rășinari și fost elev al profesorului *Timotei Popovici* în școala normală „*Andrei Șaguna*” a bisericii noastre. Sosirea oaspeților dragi va fi Sâmbătă la 22 Septemvrie 1934, ora 12'05, cu trenul din spre Turnu roșu. Vor fi primiți cu muzica regimentului 90 infanterie și de reprezentanții „*Astrei*”, ai corpului didactic și ai autorităților locale. Sâmbătă seara la ora 9 *Doina* va da un *concert* în sala „*Unicum*” cu compoziții religioase și naționale pentru cor mixt și cântece populare pentru voce și pian. Concertul este organizat de secția artistică a despărțământului județului Sibiu al *Astrei*. După concert va fi o masă frățască, în hotelul *Bulevard*, în onoarea oaspeților. Duminecă dimineața doiniștii însoțiți de mai mulți sibieni vor face un pelerinaj la mormântul marului arhieru *Andrei* în Rășinari, unde corul va cânta la sfânta liturghie și la parastasul pentru neuitatul arhieru. După masă va fi, în căminul cultural al comunei, o serbare românească cu cântec executate de corul *Doina* și corul *Astrei* din comună. Luni, cu trenul dela ora 5'45 d. a., oaspeții noștri vor pleca spre casă.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar Arhidiecezan)

pe anul 1935

Al 84-lea dela apariție

Cu bogată și aleasă materie și cu ilustrațiuni

Calendarul, pentru anul 1935, conține următoarele: *Nicolae Cristea*, o sută de ani dela nașterea lui.

Ardealul, versuri.

† *Vasile Goldiș*, „mare martor al unor vremuri mari”.

Copiii... Așezămintele Arhidiecezane din Sibiu.

Domnul i-a chemat întru ale sale: Preoții răposați: I. Pascu, Z. Harhoiu, S. Alămoreanu, I. Fugătă, I. Popa, N. Pandrea, Em. Șinca, Ign. Filip, Ilie Popp, I. P. Răduț, Ioachim Josan, I. Crăciun, N. Dorca, Laurențiu Boca, I. Șuiagă.

Biserica nouă din *Pricaz*.

Biserica Brâncoveanu din *Făgăraș*; Sf. Mănăstire *Putna*.

Denia noastră, din.

Fapte și întâmplări din apropiatul trecut.

Oastea Domnului, scrisoarea unui ostaș.

Dumineca, versuri.

Cum să întocmim biblioteca satului?

Candela, versuri.

Câteva amintiri (din marele război).

Fel de fel: 1. Din înțelepciunea altora. — 2. „Razele omorătoare”. — 3. Până se mai poate. — 4. Un epitaf. — 5. Biserica românească în Ierusalim. — 6. Roșitul ouălor de Paști. — 7. Fel de pedeapsă. — 8. O bisericuță. — 9. Biserică mutată din loc. — 10. Obicei de înlăturat. — 11. Prea ne judecăm unii pe alții. — 12. Poveste veche. — 13. Un nou dalai-lama. — 14. Se închină la șerpi. — 15. Glas ca din pământ. — 16. Francmasoneria. — 17. Două răvașe. — 18. Sfinți zua Domnului. — 19. Numele lui Dumnezeu în diferitele limbi. — 20. Nume creștinești. — 21. Date bune de știut.

Glume.

Târgurile. Anunțuri diferite ș. a.

Chipuri: *Nicolae Cristea*. — † *Vasile Goldiș*. — I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* și PP. SS. LL. Episcopii din Mitropolia Ardealului: *Roman* al Oradiei, *Nicolae* al Clujului, *Grigorie* al Aradului, *Vasile* al Caransebeșului. — Preoți răposați. — *Zaharie Boiu*. — Biserica nouă din *Pricaz*. — Mănăstirea din *Râmneț*. — *Biserici vechi* din: Feleac, Ribița Zărandului, Gurasada, Apșa de mijloc, Sârbi, Hunedoara, Scheiul Brașovului. — *Pisanie*, pe lespele de sarbă, dela *Biserica Brâncoveanu* din Făgăraș. — *Sextil Pușcariu*. — *Iordanul*. — *Zidul plângerilor* din Ierusalim ș. a. —

În celelalte părți ale Calendarului, după cronologie etc., se află următoarele: Adrese mai importante în capitală; Poșta, Taxele de timbru; Biserica autocefală a României: I. Mitropolia Ardealului; II. Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu; Evidența pentru oficiile protopresbiterale și parohiale, pentru catiheți și clerici; Penzionarea; Asociația clerului; *Tabloul statistic* (Șematism) al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia și Sibiu; III. Protopresbiteratele. —

Calendarul s'a tipărit în ediție cu și fără șematism.

PREȚUL pentru ediția cu șematism 50 Lei; pentru ediția fără șematism 10 Lei, plus porto poștal 10 Lei, și sânt a se trimite înainte, prin mandat poștal, la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. — Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, li se dă rabat.

Nr. 310—934 prot.

[53] 1—3

Ad. Nr. 383—1934

[54] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Hendorf cu filia *Netuș*, protopopiatul Sighișoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariție a lui în *Tel. Român*.

Beneficiile împreunate cu acest oficiu sânt:

1. Întregirea salariului dela stat.
2. Casă parohială cu edificiul economic.
3. Sesiune parohială 13 jugăre.
4. Dela comuna politică Hendorf 12 stânjini de lemne, iar dela *Netuș* 2 stânjini; fasonarea și transportul lemnelor din *Netuș* privesc pe preot.
5. Dela fiecare familie câte 1 dublu decalitră porumb sfârmit, dela neoristici câte 1 decalitră.
6. Stola uzitată în parohie.

Reflectanții îndreptățiți își vor înainta subsemnatului petițiile însoțite de certificatele: de botez, de studii liceale și teologice, de calificație și permisul de a concura la această parohie dela *Prea Venerata Arhiepiscopie*, și după aceea cu voia subsemnatului se vor prezenta în parohie, în biserica, la sf. Liturghie.

Oficiul protopopesc ortodox Sighișoara în înțelegere cu consiliile parohiale din Hendorf și *Netuș*.

Sighișoara, 27 August 1934.

Emilian Stoica

protopop,

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Șilvașul de sus cu filia *Lingina*, din protopopiatul Hațegului, cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Tel. Român*.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

1. Casă parohială cu 2 camere, bucătărie și dependințe.
2. Sesiune parohială 6 jug. arător în materă, 3 jug. fână în filie.
3. Adău, câte 20 litri porumb sfârmit de fiecare familie în materă, și câte 10 Lei de familie în filie.
4. Câte o jumătate zi de lucru de familie din filie.
5. Salariul dela stat.
6. Stola obișnuită în tract.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc din Hațeg în termenul indicat.

Candidații vor înainta anexă la cerere, pe lângă actele necesare, și autorizațiunea dela P. V. Consiliu arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații cu încuviințarea oficiului protopopesc se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică, ca să fie cunoscuți de credincioși. Oficiul protopopesc ortodox român din Hațeg în înțelegere cu consiliul parohial.

Hațeg, 4 Septemvrie 1934.

Ieronim Ciocan, protopop.

Au apărut:

Cântările liturgice

pentru cor mixt, publicate de

Timotei Popovici

profesor de muzică la școala normală „*A. Șaguna*” și dirigintele corului mitropoliei

Ediție nouă arhimandrită. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 160.